

Moderne Tider

Line Vaaben

»Vi burde lytte mere i videnskaben,« siger Jacob Kirkegaard, lydkunstneren bag værket 'Opus Mors', der bygger på lydoptagelser fra et lighus, en obduktion, en kremering og på lig i forrådnelse. Værket opføres på Bloom – en festival om natur og videnskab – i næste weekend sammen med hans korværk 'Morgue,' komponeret ud fra lydene i et lighus

Forrådnelseslydene har folk reageret positivt på. De har nærmest været sådan: 'Jeg er overrasket over, hvor naturligt det lyder.' Mens obduktionslydene har mange efter lidt tid sagt: 'Stop! Tag det af.'

 Inuk Silis Høegh

🕒 18. maj 2019

💬 Kommentarer (0)

— Hvordan har du det med døden, og har det ændret sig i arbejdet med værket?

»At jeg en dag skal rådne op, kremeres eller obduceres, har jeg fået et mere konkret og afslappet forhold til. Fordi jeg har hørt og set det hele, er jeg kommet ud over den umiddelbare følelse af, at det er skræmmende og ulækkert. Eksempelvis er forrådnelse en kæmpe oplevelse. Lugten var voldsom, og der var mange maddiker, men det var helt vildt smukt at se kroppene, der blev overtaget af naturen.«

»Vi taler om at 'gå i et med naturen' som noget abstrakt. Her skete det. Foran mine øjne og ører. Men i forhold til det eksistentielle tror jeg, der er en meget stor forskel på mit forhold til at dø nu eller senere i mit liv. Jeg ville synes, det ville være forfærdeligt at dø lige nu. Men jeg har heller ikke lyst til at leve evigt. Min oldefar var meget afklaret omkring, at han skulle dø, fordi han havde haft et langt godt liv, nu ville han 'op i himlen til Gerda'. Jeg har altid syntes, det var smukt, hvis man kunne komme til den afklaring.«

Jacob Kirkegaard

- Født i 1975.
- Lydkunstner og komponist. Uddannet i Köln på Academy of Media Arts i 2006.
- Har boet i Tyskland i 14 år, men er nu bosat i Danmark.
- Har optaget lyd, siden han var seks år og har i de sidste 25 år udstillet og opført lydværker over hele verden. Blandt andet lyden af smeltende indlandsis og forladte rum i Tjernoby.
- Aktuell med værket 'Opus Mors' baseret på lydoptagelser i et lighus, til en obduktion, under en kremering og lig i forrådnelse. Værket kan opleves under festivalen Bloom – lørdag den 25. og søndag den 26. maj i

Cisternerne i København. Samtidig uropføres korværket 'Morgue' simultant af to kor: Ars Nova og Allegrokoret, som han har komponeret til lejligheden

— *Hvordan fik du ideen til projektet?*

»Jeg bruger lyd som en måde at mærke verden på og tage ejerskab over det u håndgribelige. Jeg har optaget is, der smelter i Arktis og lyden i radioaktive områder og af muren, israelerne bygger i Palæstina. Alt sammen noget, jeg føler mig magtesløs over for. Men at optage lyden og lave et værk giver mig følelsen af at agere i en ellers fremmedgørende tilværelse. På et tidspunkt gik det op for mig, at de her stadier af døden og procedurer er meget hengemte. Det var et interessant sted at være med mine mikrofoner. Eksempelvis et lighus. Når man er død, opfatter man ikke, at man er der. Men der er jo lyd og toner fra rummet, kølemaskinerne og ventilationen – ambienttoner. Alle hulrum har toner. Det er jo al tings musik. Og det er også de toner, jeg har brugt i korværket.«

— *Har du været bekymret for at støde lytteren fra dig?*

»Jeg kan ikke bekymre mig for, hvordan det bliver opfattet, så risikerer jeg at tage den frie oplevelse fra folk. Jeg har lyst til at skabe mening på lydens præmisser. Det, jeg er god til, er at optage helt tæt på, bag facaden, bag det umiddelbare. Opfange elementernes materialitet. Og denne tilgang kan også være en måde at lytte ind i noget, som kan være svært at snakke om. Døden er u håndgribelig, men værket tilbyder en mulighed for at beskæftige sig med det. Uden at det er horror. Uden at det er religiøst. Det er bare lyden. Den fortæller dig, hvad du er åben for at høre.«

— *Hvad har reaktionerne været hos dem, der har hørt værket?*

»Førrådneslydene har folk reageret positivt på. De har nærmest været sådan: 'Jeg er overrasket over, hvor naturligt det lyder.' Mens obduktionslydene har mange efter lidt tid sagt: 'Stop! Tag det af.' Jeg har ingen intentioner om at støde. Når jeg optager noget, er jeg nødt til at forholde mig åbent: Hvordan guider lydene mig til at skabe det her værk? Vi plejer jo at forholde os metaforisk til vores organer.«

»Vi snakker om 'at lytte til vores hjerte og vores mavefølelse', at 'tungen slår knuder,' og at 'vi får en klump i halsen.' Meget abstrakt. Men jeg har lyttet til alle de her organer, når de er blevet frigjort fra kroppen, skåret eller klippet op. Jeg har hørt hjertet danse når det bliver lagt på vægten og hørt den ru lyd, tungen giver, når den bliver skåret i skiver. Hjernen er porøs. Testiklerne er lydløse. Strubens knæk er hårdt og sprødt. Vi burde lytte mere i videnskaben.«

— *Er der planer om, at værket skal opføres andre steder efter Cisternerne?*

»Værket udkommer til efteråret på vinylplade. En firedobbelt LP. Så kan man sætte *Opus Mortuarium* på derhjemme.«

— *Men hvem sætter lyden af et lighus på i stuen?*

»Det skal jeg ikke kunne sige. Det er en kunststudgivelse. Men hvad har vi ellers egentlig af muligheder for at forholde os til døden? Vi kan se en horrorfilm, læse en krimi eller snakke om vores afdøde slægtninge. Jeg mener, at den nøgterne observerende lyd af de her fire dødsrelaterede tilstande måske kan bidrage med noget andet.«

— *Hvilken sang burde alle høre?*

»Jeg tror, at alle har deres egen indre melodi. Man taler om at gå i harmoni med sig selv, hinanden og naturen. Hvis denne 'harmonif kan forstås som toner, hvormed man resonerer eller går i 'samklang', så har vi jo også i princippet en slags sang inden i os. Jeg kan godt lide at tænke, at jeg består af strenge\$ stemt på sin helt egen måde. Disse strenge igangsættes af mine medmennesker, naturen, verden og det at være til. Denne sang kunne vi med fordel søge at lære at kende og lytte til.«